

REFERAT Magistraten 2022-25 d. 08-08-2022

Mødedato Mandag d. 08. august 2022 kl. 17:00

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser fra borgmesteren.....	3
Velfærdsaftalen og frisættelse af områder.....	4

Punkt 234: Meddelelser fra borgmesteren

00.22.00-P35-2-22

Sagsfremstilling

Om besigtigelse af større anlægsprojekter

Magistraten anmodede forvaltningen om snarest at arrangere en halvdagstur til større anlægsprojekter i kommunen for kommunalbestyrelsens medlemmer forud for budgetdrøftelserne.

Punkt 235: Velfærdsaftalen og frisættelse af områder

00.01.00-A00-38-22

Resume

Regeringen og KL har indgået aftale om, at kommunerne kan sættes fri fra regler på dagtilbuds-, skole-, ældre- eller beskæftigelsesområdet. Den enkelte kommune kan kun blive frisat indenfor ét område. Forvaltningen har vurderet potentialet ved en frisættelse på hver af de fire områder. Forvaltningen indstiller, at Magistraten beslutter, at Frederiksberg Kommune indgiver interesselikvidering for at blive frisat på ældreområdet. Kommunerne skal oplyse, om de ønsker frisættelse indenfor beskæftigelsesområdet senest den 8. august og indenfor de øvrige områder senest den 30. september, hvilket er baggrunden for, at sagen forelægges nu. Sagen forelægges til beslutning.

Beslutning

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Gunvor Wibroe, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl, Lone Loklindt, Freja Fokdal og Jan E. Jørgensen) tiltrådte, at Frederiksberg Kommune ikke indgiver interesselikvidering for at blive frisat på beskæftigelsesområdet bl.a. under henvisning til, at ydelsesområdet ikke vil være omfattet af en frisættelse.

Et mindretal i Magistraten (Mette Bang Larsen, Pelle Dragsted og Lotte Kofoed) tilkendegav, at Enhedslisten og SF ønsker, at der søges om frisættelse på beskæftigelsesområdet, da det er et område, hvor mange borgerne igennem en årrække har tilkendegivet stor utilfredshed og behov for forandring.

Magistraten anmodede forvaltningen om en ny sag, der kan understøtte beslutningen om hvilket af de øvrige velfærdsområder, som Frederiksberg Kommune skal tilkendegive interesse om at blive frisat på.

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Gunvor Wibroe, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Helle Sjelle, Laura Lindahl, Lone Loklindt, Freja Fokdal og Jan E. Jørgensen) ønskede, at sagsfremstillingen skal fsva. ældreområdet bl.a. fokusere på sikring af borgernes retssikkerhed, muligheden for at frisættelse også kan vedrøre ydelser på sundhedsområdet og øget brug af frit-valg, herunder tilkøb af ydelser, samt øget samarbejde med private leverandører.

Magistraten anmodede om, at i alle de tre sager for de respektive udvalg, skal MED-organisationens evt. holdninger fremgå.

Indstilling

Forvaltningen indstiller, at Magistraten beslutter, at Frederiksberg Kommune indgiver interesselikvidering for at blive frisat på ældreområdet.

Sagsfremstilling

Den 8. juni 2022 indgik Regeringen og KL en aftale om kommunernes økonomi for 2023. Aftalen indebærer en udvidelse af de igangværende udviklingsprojekter med frisættelse i 7 kommuner og lægger op til, at alle landets kommuner i en treårig periode sættes fri på dagtilbuds-, folkeskole- eller ældreområdet med henblik på at skabe bedre velfærd for borgerne, få mest muligt ud af de tilgængelige ressourcer og frigøre tid til kerneopgaven. Med velfærdsaftalen er ønsket at sikre større frihed til at tilrettelægge velfærden i kommunerne på baggrund af bred inddragelse og dialog med borgere og medarbejdere. Kommunerne skal i følge aftalen tage egne regler, strategier og praksisser op til en grundlæggende kritisk overvejelse i dialog med decentrale ledere og medarbejdere samt inddragelse af rådene.

Som en del af aftalen indgår, at der ud over udbredelse af velfærdsaftaler på dagtilbuds-, skole- og ældreområdet skal indgås velfærdsaftaler med fire kommuner på beskæftigelsesområdet.

Velfærdsaftalen og forsøgene med frisættelse åbner op for en generel lavere statslig styring og giver kommunerne mulighed for i højere grad at fastsætte indsatser og tilbud og tilrettelægge arbejdet, så det matcher den enkelte kommune og dennes demografiske sammensætning.

KL vil understøtte kommunernes arbejde med udbredelse af velfærdsaftalen og bl.a. tilbyde faglig sparring og praksisnære opkvalificeringsforløb.

I første omgang har kommunerne mulighed for at melde ind, om de ønsker at blive friset på beskæftigelsesområdet. Kommunerne skal oplyse, om de ønsker frisættelse indenfor beskæftigelsesområdet senest den 8. august og indenfor de øvrige områder senest den 30. september. Det er kun muligt for en kommune at blive friset på et område. Såfremt en kommune ikke får indfriet et evt. ønske om at blive friset på beskæftigelsesområdet, har den mulighed for at søge om at blive friset på et af de øvrige områder.

VIVE skal evaluere, hvordan de syv kommuner Esbjerg, Helsingør, Holbæk, Langeland, Middelfart, Rebild og Viborg, der i 2021 indgik velfærdsaftaler, har udnyttet frisættelsen. De første resultater viser, at kommunerne har igangsat en lang række aktiviteter. Ledere og medarbejdere tilkendegiver, at udviklingsarbejdet har skabt fornyet energi i arbejdet. Det er dog endnu ikke kortlagt, hvordan forløbene vurderes af borgerne samt betydningen for den faglige effekt.

Forvaltningen har vurderet potentialet ved en frisættelse på hver af de fire områder. Det er vurderingen, at i Frederiksberg Kommune vil en frisættelse på ældreområdet kunne give den største værdi for borgerne; herunder i lyset af de øvrige initiativer og processer, som allerede er igangsat på de respektive områder.

Når området for frisættelsen i de enkelte kommuner er endelig kendt, vil Magistraten blive forelagt en sag, hvor arbejdet med den konkrete frisættelse i Frederiksberg Kommune vil blive beskrevet mere indgående.

Frisættelse på ældreområdet

Frederiksberg Kommune har allerede igangsat initiativer med det formål at styrke den samlede opgaveløsning på ældreområdet, så den i højere grad tilgodeser borgerne og deres behov og ønsker. En frisættelse af ældreområdet vil betyde, at det allerede igangsatte arbejde kan udvides og optimeres. Nedenfor nævnes nogle konkrete initiativer, som kunne afprøves, hvis Frederiksberg frisettes på ældreområdet. Det skal understreges, at listen ikke er udtømmende.

3 konkrete initiativer, hvor der vurderes at være interessante potentialer ved frisættelse

På hjemmeplejeområdet har borgerne i dag mulighed for at vælge mellem tre leverandører. Som loven er i dag, er det imidlertid kun de private leverandører, der har mulighed for at levere tilkøbsydelse. Med en frisættelse kunne Frederiksberg Kommune udvide borgernes muligheder for tilkøbsydelse til at dække alle leverandører. Dette vil give øgede valgmuligheder for de borgere, der benytter kommunens hjemmepleje, og samtidig give lige konkurrencevilkår for leverandørerne.

Frisættelse handler ikke kun om den nationale lovgivning men også om kommunernes interne regler og arbejdsgange. Frederiksberg Kommune kan med fordel gentænke samarbejdet indenfor rammerne af BUM-modellen, så myndighedsfagligheden kommer tættere på borgerforløbene og praksis. Ved at styrke dialogen med borgeren samt flerfagligheden vil der i højere grad blive fokus på den enkelte borgers behov. Uagtet faglighed og funktion skal borgerbehov og -ønsker være omdrejningspunktet for hjælp og støtte. Udvikling af samarbejdet mellem myndighed og udfører kan til dels foregå indenfor den nuværende lovgivning, men en frisættelse vil bl.a. give mulighed for at afbureaukratisere afgørelser, så kravet om skriftlige afgørelser fraviges, når en afgørelse er til borgerens fordel.

De forebyggende hjemmebesøg defineres i dag af borgerens alder. Med en frisættelse kunne Frederiksberg Kommune målrette den forebyggende indsats i forhold til de borgere, der har størst behov, så det bliver borgernes behov og ikke alder, der definerer indsatsen.

Opmærksomhedspunkter ved en frisættelse

Erfaringen fra de tre kommuner, der allerede er friset på ældreområdet, viser, at en frisættelse kan give en højere kvalitet i den borgerrettede ydelse, men at det samtidig er forbundet med en række administrative omkostninger og kun i begrænset udstrækning i sig selv vil sænke ressourceforbruget.

Det bemærkes, at en frisættelse på ældreområdet vil være afgrænset til den hjælp, der ydes i henhold til serviceloven – og således ikke omfatter hjælp i henhold til sundhedsloven. Frederiksberg Kommune vil gå i dialog om hvorvidt, det er muligt, også at blive fritaget for dele af sundhedsloven.

Der redegøres nærmere for en evt. frisættelse af ældreområdet i bilag 1.

Frisættelse på dagtilbudsområdet

Dagtilbudsområdet i Frederiksberg Kommune har i de seneste par år arbejdet med at undersøge, om der er administrative opgaver og procedurer, der kan ændres eller løses på anden måde. Forvaltningen har bl.a. gennemført en survey blandt lederne i de kommunale og selvejende dagtilbud. Resultatet viste, at det generelt var få opgaver, som lederne vurderede var unødvendige, hvilket formentligt skyldes, at der ikke er meget national lovregulering af området. Lederne tilkendegav dog bl.a., at nogle af kommunens egne administrative systemer og processer opleves som besværlige. Det er derfor vurderingen, at der ikke er behov for at deltage i det nationale frisættelsesforsøg for at arbejde med at lette de administrative byrder for dagtilbuddene. Der er allerede nedsat en arbejdsgruppe med lederne, som med udgangspunkt i

resultaterne arbejder med, hvordan og i hvilket omfang det er muligt at mindske administrative opgaver og samtidig fastholde kvalitetsniveauet. Børneudvalget forelægges en sag herom i efteråret 2022.

De kommuner, som har deltaget i det nationale frisættelsesforsøg, fortæller, at de har haft en givende inddragende proces, bl.a. om, hvad det gode dagtilbud er. Det bemærkes, at man godt kan gennemføre en inddragende proces om, hvad der giver gode dagtilbud, og hvordan man fremmer kvalitet for børnene, uanset om man deltager i den nationale frisættelse eller ej. Dette ville eksempelvis kunne ske gennem udarbejdelse af en ny vision eller politik for dagtilbudsområdet.

Der redegøres nærmere for en evt. frisættelse af dagtilbudsområdet i bilag 2.

Frisættelse på skoleområdet

De foreløbige erfaringer med frisættelserne på skoleområdet er, at udbyttet indtil videre primært har været den proces, som kommune, skole og forældre har været igennem sammen. Det er en proces, hvor der er skabt mere dialog om folkeskolen og om, hvilken folkeskole man i de pågældende kommuner ønsker at have. I Frederiksberg Kommune har den dialog fundet sted i forbindelse med arbejdet med 'Fremtidens skole 2030'. Der har været en bred, inddragende proces med børn, forældre, lærere, pædagoger og mange andre aktører om skolelivet.

Det er derfor forvaltningens vurdering, at det i forhold til udbyttet vil være en for stor og ressourcekrævende proces for skoleområdet at gennemføre en proces omkring frisættelse. Dette skyldes også, at skolerne p.t. samtidigt arbejder med tre større forandringsprocesser: Implementering af 'Fremtidens skole 2030', 'Vision og hverdag' – et løft af de sårbare elever i folkeskolen og implementering af mellemformer. Der gøres opmærksom på, at både skolelederne og forældrebestyrelserne har bemærket, at der er brug for ro på skoleområdet med henblik på at kunne arbejde målrettet med de større omstillinger, der er igangsat. Der er således risiko for, at eleverne ikke vil få den tilstrækkelige virkning af børneløfterne, hvis skolerne samtidigt skal gennemføre en stor frikommuneprocess.

Der redegøres nærmere for en evt. frisættelse af skoleområdet i bilag 3.

Frisættelse på beskæftigelsesområdet

Som noget nyt åbner Økonomiaften for 2023 op for, at fire kommuner forsøgsvis kan frisættes på beskæftigelsesområdet. Kommunerne vil blive pilotkommuner på området med det arbejde og det ekstra ressourcetræk, som dette indebærer.

De tidligere frikommuneforsøg har ikke vist store resultater i relation til borgerdialogen eller beskæftigelseseffekterne. Til gengæld har flere kommuner haft et organisatorisk og arbejdsgangsmæssigt oprydningsarbejde, efter forsøgsperioden er ophørt.

Præmisserne og rammerne for en frisættelse på beskæftigelsesområdet er endnu ikke fastsat, hvorfor kommunerne kun i meget begrænset omfang kender de betingelser og det potentiale, der kan ligge i en frisættelse. Dog ligger det allerede fast, at ydelsesområdet ikke er omfattet af velfærdsaftalen. Hertil bemærkes, at en meget væsentlig del af den borgeroplevede tilfredshed på beskæftigelsesområdet har at gøre med de processer og betingelser, der leder frem mod, at borgeren tilkendes den ene frem for den anden ydelse. Da disse processer og betingelser er fastlagt i ydelseslovgivningen, vil denne undtagelse fra frisættelsen begrænse betydningen af en frisættelse set fra et borgerperspektiv. Det samme forventes at gælde for områder, der reguleres af EU-regler, fx om rammerne for virksomhedspraktik.

Beskæftigelsesområdet i Frederiksberg Kommune har allerede igangsat i en række udviklingsprojekter; bl.a. foranlediget af den eksterne undersøgelse, som stadig pågår. Det er forvaltningens vurdering, at dette arbejde bør prioriteres fremfor at indgå i et nyt nationalt udviklingsprojekt. Hertil kommer implementeringen af "Anden delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen" (finansiering af 'Arne-pension'), der indeholder en række ændringer på beskæftigelsesområdet, herunder at A-kasserne overtager ansvaret for dagpengemodtagerne i de første tre måneders ledighed og udvidet brug af digitale samtaler. Derudover indgår der en række elementer i aftalen, som skal give mindre administration i kommunerne og forenkle de administrative krav, hvorved det er aftalens intention, at kommunerne ad den vej opnår en vis "frisættelse".

Der redegøres nærmere for en evt. frisættelse af beskæftigelsesområdet i bilag 4.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser, men igangsættelse vil have ressourcemæssige konsekvenser i forvaltningen og på berørte decentrale institutioner.

Efter at regeringen har taget stilling til kommunernes ønsker og fordelt frisættelsesområder på landsplan, vil forvaltningen vende tilbage med en sag, hvor der redegøres nærmere for detaljerne omkring en frisættelse; herunder for det medfølgende ressourcetræk i såvel drift som administration. Forvaltningen forventer, at deltagelse i frisættelsesforsøget kan indeholdes indenfor det valgte områdes egen ramme.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Magistraten den 8. august 2022

Bilag

Frisættelse for statslig regulering på ældreområdet

Frisættelse fra statslig regulering på dagtilbudsområdet

Frisættelse fra statslig regulering på skoleområdet

Frisættelse for statslig regulering på beskæftigelsesområdet

Aftaletekst om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet

Aftaletekst om velfærdsaftaler på folkeskoleområdet

Endelig aftale om udbredelse af velfærdsaftaler på ældreområdet